

ครบทุกเรื่องที่คุณสนใจและผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อมทุกคนควรรู้ เพื่อเป็นหลักประกันของความสำเร็จ

(แนวปฏิบัติและกรณีศึกษา)

ครบเครื่องเรื่องการบริหาร ธุรกิจขนาดย่อม

โดย... วิชัย โถสุวรรณจินดา

เหมาะสำหรับ

ศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมเป็นเจ้าของธุรกิจขนาดย่อมรายใหม่

ศึกษาเพื่อพัฒนาธุรกิจขนาดย่อมให้เติบโต ก้าวหน้า

สำนักพิมพ์ ส.ส.ก.
สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)

(แนวปฏิบัติและกรณีศึกษา)

ครบเครื่องเรื่องบริหาร ธุรกิจขนาดย่อม

โดย

พศ.วิชัย โสสุวรรณจินดา

สำนักพิมพ์ ส.ส.ท.
สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)

สำนักพิมพ์ ส.ส.ท.
สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)

120.-

ครบเครื่องเรื่องบริหารธุรกิจขนาดย่อม

โดย พศ.วิชัย โสสุวรรณจินดา

ราคา **120** บาท

พิมพ์ครั้งที่	5	มีนาคม	2547	จำนวนพิมพ์	2,000	เล่ม
พิมพ์ครั้งที่	6	มิถุนายน	2547	จำนวนพิมพ์	2,000	เล่ม
พิมพ์ครั้งที่	7	พฤศจิกายน	2547	จำนวนพิมพ์	2,000	เล่ม
พิมพ์ครั้งที่	8	กรกฎาคม	2548	จำนวนพิมพ์	2,000	เล่ม

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 โดย สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)
ห้ามลอกเลียนไม่ว่าส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ ไม่ว่าในรูปแบบใด ๆ
นอกจากจะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

วิชัย โสสุวรรณจินดา.

ครบเครื่องเรื่องบริหารธุรกิจขนาดย่อม (แนวปฏิบัติและกรณีศึกษา).- - กรุงเทพฯ :
สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น), 2545.

224 หน้า.

1. การบริหารธุรกิจ.
2. การจัดการธุรกิจขนาดย่อม.

658.022

ISBN 974-9569-13-X

จัดพิมพ์โดย

5-7 ซอยสุขุมวิท 29 ถ.สุขุมวิท แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110
โทร. 0-2258-0320 (6 เลขหมายอัตโนมัติ), 0-2259-9160 (10 เลขหมายอัตโนมัติ)
<http://www.tpabookcentre.com>

ออกแบบปกและรูปเล่ม : งานออกแบบสิ่งพิมพ์ ส่วนตำราฯ

จัดจำหน่ายโดย บริษัท ดวงกลมสมัย จำกัด

15/234 ซอยเสือใหญ่อุทิศ ถ.รัชดาภิเษก แขวงจันทระเกษม เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทร. 0-2541-7375, 0-2930-6215 โทรสาร 0-2541-7377, 0-2930-7733
E-mail : dktoday@inet.co.th

พิมพ์ที่ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ที. เอส. บี. โปรดักส์ โทร. 0-2536-6085 โทรสาร : 0-2536-6087

“ถ้ามีข้อผิดพลาดเนื่องจากการพิมพ์ให้นำมาแลกเปลี่ยนได้ที่สมาคมฯ”

โทร. 0-2258-0320, 0-2259-9160 ต่อ 1560, 1570

ติดตามหนังสือออกใหม่ของ สำนักพิมพ์ ส.ส.ท. ได้ที่

[www.facebook.com/](http://www.facebook.com/tpabook)

tpabook

[www.twitter.com/](http://www.twitter.com/tpa_publishing)

Tpa_publishing

สอบถามเพิ่มเติม

Book4u@tpa.or.th

คำนำนายกสมาคม

สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2516 ด้วยความร่วมมือร่วมใจของกลุ่มบุคคลที่ได้ผ่านการศึกษาระดับต่าง ๆ จากประเทศญี่ปุ่น โดยได้รับความร่วมมือทางด้านทุนทรัพย์บางส่วนจาก The Japan-Thailand Economic Cooperation Society (JTECS) เพื่อใช้จ่ายในการดำเนินงานกิจกรรมของสมาคมฯ ซึ่งประกอบด้วย ฝ่ายสำนักพิมพ์ ฝ่ายภาษาและวัฒนธรรม ฝ่ายการศึกษาและฝึกอบรม ฝ่ายบริการสอบเทียบและวิเคราะห์สิ่งแวดล้อม ฝ่ายวินิจฉัยและให้คำปรึกษาสถานประกอบการ และฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งแต่ละฝ่ายจัดดำเนินการโดยสมาชิกของสมาคมฯ ทำหน้าที่เป็นคณะที่ปรึกษารับผิดชอบบริหารงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย

สำหรับฝ่ายสำนักพิมพ์ฯ โดยส่วนตำราสนับสนุนเทคนิคอุตสาหกรรม มีนโยบายพื้นฐานคือ การส่งเสริมและเร่งรัดให้มีการจัดพิมพ์หนังสือตำราทางเทคโนโลยีทุกประเภท รวมถึงหนังสือทางด้านการบริหารจัดการธุรกิจ อุตสาหกรรม ทั้งที่เป็นงานแปลโดยตรง งานแปลเรียบเรียง งานถอดความ งานรวบรวม งานแต่ง และงานสำรวจวิจัยทางด้านอุตสาหกรรม โดยที่สมาคมฯ มีความเห็นว่า หนังสือตำราภาษาไทย โดยเฉพาะในระดับ อาชีวศึกษาแขนงวิชาเทคโนโลยีต่าง ๆ ยังมีอยู่ในปริมาณจำกัดไม่พอเพียง ถ้าส่งเสริมให้มีหนังสือ เช่นนี้เพิ่มขึ้นย่อมมีส่วนช่วยยกระดับมาตรฐานการศึกษาทางเทคโนโลยีให้สูงขึ้นและแพร่หลายขึ้นโดยปริยาย อีกทั้งยังช่วยสร้างสรรค์ปัญญา ความคิดริเริ่ม และความรู้ ความเข้าใจอันถูกต้อง ซึ่งจะเป็นการปูรากฐานสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศไทย เป็นประโยชน์แก่สังคมอุตสาหกรรมโดยรวม

ปัจจุบัน สมาคมฯ ยังคงมีเจตนารมณ์อันแน่วแน่ที่จะขยายงานทุก ๆ ฝ่ายต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าด้วยเจตนาอันบริสุทธิ์ของสมาคมฯ ในการดำเนินกิจการที่มี ใ้การแสวงหาผลกำไร หากมุ่งมั่นที่จะให้นักศึกษาและประชาชนได้มีโอกาสซื้อหาหนังสือตำรา ในราคาย่อมเยาเช่นนี้ คงเกิดประโยชน์แก่สังคมส่วนรวมทั้งในทางตรงและทางอ้อม และหากสถาบันการศึกษาใดต้องการใช้ส่วนหนึ่งส่วนใดเพื่อใช้ประกอบการศึกษา ทางสมาคมฯ ก็มีได้จัดซื้อ แต่ใคร่ขอให้ทำเรื่องขออนุญาตต่อทางสมาคมฯ ก่อน

อนึ่ง สมาคมฯ ใคร่ขอแสดงความขอบคุณเป็นอย่างยิ่งต่อผู้เขียนและคณะผู้จัดทำ ที่ได้พากเพียรจนทำให้ตำราชุดนี้สำเร็จขึ้นมาได้ไว ้ ณ ที่นี้ด้วย

(นายสุพงศ์ ชยอุตสาหกรรมกิจ)

นายกสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)

คำแถลงของสำนักพิมพ์ ส.ส.ท.

สำนักพิมพ์ ส.ส.ท. โดยส่วนตำราสนับสนุนเทคนิคอุตสาหกรรม วัฒนาการมาจากโครงการสนับสนุนเทคนิคอุตสาหกรรม ซึ่งแต่เดิมใช้ชื่อว่า โครงการตำรา ซึ่งจัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2516 พร้อม ๆ กับการก่อตั้งสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) โดยมุ่งหวังที่จะให้มีตำราทางด้านวิทยาการต่าง ๆ ทั้งในระดับอาชีวศึกษา และประชาชนทั่วไปเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางด้านช่างที่สามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานได้

ในระยะแรกนั้น ตำราที่ผลิตโดยโครงการตำรา ส่วนใหญ่จะเป็นหนังสือแปลจากต้นฉบับภาษาญี่ปุ่น ต่อมาจึงได้ขยายขอบข่ายของการจัดพิมพ์ครอบคลุมไปถึงงานแปลและเรียบเรียงจากต้นฉบับภาษาอื่น งานเรียบเรียง-เขียนตำราจากประสบการณ์ของผู้ชำนาญ ในแต่ละสาขา ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นอาจารย์จากสถาบันการศึกษา

ต่อมาในระยะ 4 - 5 ปีหลังจากการก่อตั้งสมาคมฯ โครงการตำราได้วิวัฒนาการ เป็นโครงการสนับสนุนเทคนิคอุตสาหกรรม และเป็นส่วนตำราสนับสนุนเทคนิคอุตสาหกรรม ในปี พ.ศ. 2539 พร้อม ๆ กับการขยายขอบข่ายหนังสือที่จัดพิมพ์เพิ่มเติม ได้แก่ หนังสือทางด้านการบริหารจัดการธุรกิจ การบริหารจัดการคุณภาพ และอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การดำเนินงาน

โดยที่หนังสือที่จัดพิมพ์โดยสมาคมฯ ได้รับการต้อนรับเป็นอย่างดีจากนักศึกษา และประชาชนทั่วไป ทางสมาคมฯ จึงใคร่ขอเชิญชวนให้ผู้เชี่ยวชาญในวงการอุตสาหกรรม และสถาบันการศึกษาได้ช่วยกันเขียน-เรียบเรียงหนังสือทางด้านเทคนิคอุตสาหกรรม และอื่น ๆ ให้แพร่หลายยิ่งขึ้น โดยสมาคมฯ ยินดีให้การสนับสนุนในด้านการจัดพิมพ์

สำนักพิมพ์ ส.ส.ท. ขอขอบคุณท่านผู้เขียน-เรียบเรียงและเจ้าหน้าที่ของสมาคมฯ ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ และหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะมีส่วนช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศ และหากท่านผู้อ่านมีข้อชี้แนะประการใด ขอได้โปรดแจ้งให้ทางสำนักพิมพ์ทราบด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

สำนักพิมพ์ ส.ส.ท.
สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)

คำนำ

หนังสือ “การบริหารธุรกิจขนาดย่อมยุคใหม่” นี้ เรียบเรียงขึ้น โดยอาศัยประสบการณ์จากการเป็นผู้บรรยายในหลักสูตร การพัฒนาผู้ประกอบการ การธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม และการเป็นผู้บรรยายในวิชาการบริหารธุรกิจขนาดย่อมในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร โดยนอกจากจะมีเนื้อหาการบรรยายแล้วยังเพิ่มเติมกรณีศึกษาต่าง ๆ เพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้สนใจในการประกอบธุรกิจขนาดย่อมด้วย

การเรียนรู้การบริหารธุรกิจขนาดย่อม ก็เพื่อได้ใช้ความรู้ไปริเริ่มการประกอบธุรกิจส่วนตัว แต่สิ่งที่สำคัญนอกเหนือจากความรู้ก็คือประสบการณ์ และความกล้าที่จะเสี่ยงในการประกอบธุรกิจ โดยไม่เกรงกลัวต่อความล้มเหลว รวมทั้งความมุ่งมั่น ขยัน อดทน เพื่อมุ่งต่อความสำเร็จอย่างแท้จริง

ขอให้ผู้ที่สนใจในการประกอบธุรกิจขนาดย่อม และมีความตั้งใจจริงที่จะประกอบธุรกิจเป็นของตนเองได้ประสบความสำเร็จตามความตั้งใจทุกประการ

วิชัย โถสุวรรณจินดา

ธันวาคม 2545

สารบัญ

บทที่ 1	การบริหารธุรกิจขนาดย่อม	1
1.1	ความหมาย	1
1.2	ประโยชน์ของธุรกิจขนาดย่อม	4
1.3	ข้อได้เปรียบและข้อเสียเปรียบของการประกอบการ ธุรกิจขนาดย่อม	5
1.4	เคล็ดลับความสำเร็จและความล้มเหลวของ ธุรกิจขนาดย่อม	7
1.5	การประกอบการธุรกิจขนาดย่อมที่ประสบความสำเร็จ การอยู่รอดของธุรกิจขนาดย่อม	9 12
บทที่ 2	ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม	15
2.1	ผู้ประกอบการ	15
2.2	โอกาสแห่งความสำเร็จของผู้ประกอบการ ธุรกิจขนาดย่อม	18
2.3	คุณสมบัติของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม	19
2.4	การประเมินความพร้อมที่จะเป็นผู้ประกอบการ	21
บทที่ 3	ช่องทางการทำธุรกิจขนาดย่อม	37
3.1	การเลือกธุรกิจ	37
3.2	ธุรกิจที่เติบโตเร็ว	41
3.3	การพัฒนาความคิดในการหาช่องทางธุรกิจ	43
3.4	การสร้างแผนงานธุรกิจ	44
กรณีศึกษา	เรื่องของกมลลา	47

บทที่ 4	รูปแบบของธุรกิจขนาดย่อม	51
	4.1 กล่าวนำ	51
	4.2 กิจการเจ้าของคนเดียว	51
	4.3 กิจการประเภทห้างหุ้นส่วน	53
	4.4 กิจการประเภทบริษัทจำกัด	57
	4.5 สรุป	60
กรณีศึกษา	เมื่อมิตรภาพต้องสิ้นสุด	61
บทที่ 5	การเริ่มประกอบธุรกิจขนาดย่อม	63
	5.1 การเปิดธุรกิจใหม่	63
	5.2 การซื้อธุรกิจที่ทำอยู่แล้ว	66
	5.3 การรับสิทธิทางการค้า	70
กรณีศึกษา	จะสร้างด้วยตัวเองหรือซื้อแฟรนไชส์	84
บทที่ 6	การวิเคราะห์ทำเลที่ตั้ง	87
	6.1 หลักเกณฑ์การเลือกทำเลที่ตั้ง	87
	6.2 ข้อควรพิจารณาในการเลือกทำเลที่ตั้ง	91
	6.3 การตัดสินใจ เช่า สร้าง หรือซื้อ	93
	6.4 สรุป	94
กรณีศึกษา	ร้านโดนัทวิลเลจ	95
บทที่ 7	การจัดการเงินทุนของธุรกิจ	97
	7.1 การกำหนดความต้องการทางการเงิน	97
	7.2 แหล่งที่มาของเงินทุน	98

7.3	การจัดทำโครงการขอเงินกู้	100
7.4	การวิเคราะห์โครงการ	101
7.5	การตัดสินใจเลือกแหล่งเงินทุน	103
7.6	สรุป	104
กรณีศึกษา	จะให้กู้ดีหรือไม่	105
บทที่ 8	การบริหารทรัพยากรมนุษย์	109
8.1	วัตถุประสงค์ของการบริหารทรัพยากรมนุษย์	109
8.2	แนวทางการบริหารทรัพยากรมนุษย์	110
8.3	การแก้ปัญหาการบริหารงานบุคคลในธุรกิจขนาดย่อม	120
8.4	สรุป	122
กรณีศึกษา	โชคดีที่ได้งานใหม่	123
บทที่ 9	การบัญชีและการเงิน	125
9.1	ระบบบัญชีในธุรกิจขนาดย่อม	125
9.2	ทางเลือกในการทำบัญชี	127
9.3	งบกระแสเงินสด	130
9.4	งบการเงิน	131
กรณีศึกษา	ปัญหาเงินหมุนเวียน	134
บทที่ 10	การจัดซื้อ	137
10.1	วัตถุประสงค์ของการจัดซื้อ	137
10.2	ความสำคัญของการจัดซื้อ	138
10.3	อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดซื้อ	139
10.4	การสั่งซื้อที่ประหยัด	142

	10.5	สินค้าคงเหลือสำรอง	144
	10.6	การจัดซื้อของผู้ผลิตขนาดย่อม	144
กรณีศึกษา		รางวัลของการจัดซื้อ	146
บทที่ 11 การควบคุมสินค้าคงเหลือ			147
	11.1	กล่าวนำ	147
	11.2	วัตถุประสงค์ในการควบคุมสินค้าคงเหลือ	148
	11.3	ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือ	148
	11.4	การคำนวณมูลค่าสินค้าคงเหลือ	150
	11.5	ระบบการควบคุมสินค้าคงเหลือ	151
	11.6	การนับสินค้าคงเหลือ	154
	11.7	การจำแนกสินค้าคงเหลือแบบ ABC	154
	11.8	การควบคุมสินค้าคงเหลือด้วยระบบให้ทันเวลาพอดี	156
กรณีศึกษา		ช่วยลดสินค้าให้หน้อย	157
บทที่ 12 การบริหารการตลาด			159
	12.1	ความหมายของการตลาด	159
	12.2	แนวความคิดทางการตลาด	160
	12.3	การเลือกตลาดเป้าหมายและการกำหนด วัตถุประสงค์ทางการตลาด	161
	12.4	กลยุทธ์การตลาด	162
	12.5	สรุป	168
กรณีศึกษา		จะทำการตลาดอย่างไรดี	169

บทที่ 13 กลยุทธ์การโฆษณาและการส่งเสริมการขาย 173

13.1 กล่าวนำ 173

13.2 ข้อได้เปรียบในการแข่งขัน 173

13.3 การโฆษณา 175

13.4 การโฆษณาของธุรกิจขนาดย่อม 178

13.5 การส่งเสริมการขาย 180

13.6 สรุป 182

กรณีศึกษา ขายเสื้อผ้าให้คนชรา 183

บทที่ 14 ภาษีอากรสำหรับธุรกิจขนาดย่อม 185

14.1 กล่าวนำ 185

14.2 ภาษีเงินได้ 186

14.3 ภาษีมูลค่าเพิ่ม 189

14.4 ภาษีธุรกิจเฉพาะ 190

14.5 อากรแสตมป์ 192

14.6 ภาษีสรรพสามิต 196

14.7 ภาษีบำรุงท้องที่ 196

14.8 ภาษีโรงเรือนและที่ดิน 198

14.9 ภาษีป้าย 198

14.10 ภาษีศุลกากร 199

14.11 สรุป 199

กรณีศึกษา ทางเลือกสุดท้ายของชีวิต 200

บรรณานุกรม 204

MS

บริหารธุรกิจขนาดย่อม

1.1 ความหมาย

สำนักพิมพ์ ส.ส.ท.
ธุรกิจขนาดย่อม คือ ธุรกิจที่มีลักษณะดังนี้

1. มีการบริหารอย่างอิสระ และผู้บริหารมักเป็นเจ้าของกิจการเอง
 2. เงินลงทุนที่นำมาทำธุรกิจเป็นเงินทุนส่วนตัว หรือได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มคนกลุ่มเล็ก ๆ
 3. ขอบเขตการดำเนินการกระทำในพื้นที่ภายในท้องถิ่นเป็นส่วนมาก พนักงานและเจ้าของอาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน แต่ตลาดของสินค้าและบริการไม่จำเป็นต้องอยู่ในท้องถิ่นนั้นก็ได้
 4. ธุรกิจมีขนาดเล็กเมื่อเปรียบเทียบกับธุรกิจในอุตสาหกรรมเดียวกัน ทั้งทางด้านจำนวนพนักงาน เงินลงทุน ทรัพย์สิน ยอดขาย
- จากลักษณะดังกล่าว หน่วยงานต่าง ๆ ได้มีการกำหนดลักษณะของอุตสาหกรรมขนาดย่อมที่แตกต่างกันออกไป ดังตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 ลักษณะของธุรกิจ/อุตสาหกรรมขนาดย่อมที่กำหนด
โดยหน่วยงานหรือประเทศต่าง ๆ

หน่วยงาน/ประเทศ	ลักษณะของธุรกิจ/อุตสาหกรรมขนาดย่อม
บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม (บ.อ.ย.)	เงินทุนจดทะเบียน หรือสินทรัพย์ถาวรไม่เกิน 50 ล้านบาท
การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.)	เงินลงทุนไม่เกิน 10 ล้านบาท จำนวนคนงานไม่เกิน 50 คน ใช้น้ำน้อย ไม่มีมลภาวะและน้ำเสีย
กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	อุตสาหกรรมสมัยใหม่ ที่มีเจ้าของเป็นผู้ดำเนินการ ไม่มีการแบ่งงานโดยเฉพาะ มีคนงานไม่เกิน 50 คน มีเงินทุนจดทะเบียน หรือทรัพย์สินถาวรไม่เกิน 2 ล้านบาท
ญี่ปุ่น	ถ้าเป็นกิจการผลิตเหมืองแร่และการขนส่ง มีเงินลงทุนไม่เกิน 50 ล้านเยน และมีการใช้แรงงานคนไม่เกิน 300 คน ถ้าเป็นกิจการค้าหรือการให้บริการ มีเงินลงทุนไม่เกิน 10 ล้านเยน และมีการจ้างงานไม่เกิน 50 คน
มาเลเซีย	กิจการอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนในที่ดิน อาคารโรงงาน เครื่องจักร และอุปกรณ์ประมาณ 250,000 ริงกิต หรือประมาณ 2.5 ล้านบาท โดยไม่คำนึงถึงขนาดการจ้างงาน
สิงคโปร์	มีการจ้างงานต่ำกว่า 50 คน หรือมีทุน (ไม่นับอาคารที่ดิน) ต่ำกว่า 250,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือประมาณ 7.5 ล้านบาท
ไต้หวัน	<ul style="list-style-type: none"> ● มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านดอลลาร์ไต้หวันใหม่ (NT) หรือประมาณ 7.5 ล้านบาท และมีทรัพย์สินทั้งสิ้นไม่เกิน 20 ล้าน NT และมีการจ้างงาน <ul style="list-style-type: none"> ก. 300 คน หรือต่ำกว่า สำหรับอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ เสื้อผ้าสำเร็จรูป และรองเท้า ข. 200 คน หรือต่ำกว่า สำหรับอุตสาหกรรมอาหาร ค. 100 คน หรือต่ำกว่า สำหรับอุตสาหกรรมอื่น ๆ ● กิจการคมนาคม การขนส่ง และบริการที่มีคนงานต่ำกว่า 50 คน และมียอดขายต่อปีไม่เกิน 5 ล้าน NT
สหรัฐอเมริกา โดย SBA (The Small Business Administration)	<ul style="list-style-type: none"> ก. ธุรกิจค้าปลีกและให้บริการ มียอดขายไม่เกิน 3.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี ข. ธุรกิจค้าส่ง ยอดขายไม่เกิน 5 ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปีและมีจำนวนพนักงานไม่เกิน 100 คน ค. ธุรกิจก่อสร้าง รายได้ไม่เกิน 5 ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

หน่วยงาน/ประเทศ	ลักษณะของธุรกิจ/อุตสาหกรรมขนาดย่อม
ฟิลิปปินส์	กิจการที่มีคนงานต่ำกว่า 100 คน หรือมีทรัพย์สินรวมทั้งสิ้นไม่เกิน 1 ล้านเปโซ หรือประมาณ 1.5 ล้านบาท

โดยสรุปแล้ว ความหมายของธุรกิจขนาดย่อมนั้น ยังไม่มีความหมายที่เฉพาะเจาะจง และกำหนดไว้แน่นอนตายตัว โดยเฉพาะการกำหนดไว้เป็นจำนวนเงินอาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ดังนั้น มูลค่าที่ระบุไว้ในขณะนี้อาจจะน้อยลงในอนาคต ทำให้การทำธุรกิจต้องเพิ่มมูลค่าเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ส่วนการเปรียบเทียบระหว่างประเทศก็ทำได้ยาก เพราะมีความแตกต่างกันในระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา และเทคโนโลยี การที่จะกำหนดเพื่อแยกธุรกิจขนาดย่อมให้เห็นชัด จึงต้องใช้การเปรียบเทียบโดยอาจวัดจากสินทรัพย์ทั้งหมด เงินลงทุน ยอดขาย จำนวนพนักงาน อัตราการครองตลาด ซึ่งอาจถืออย่างใดอย่างหนึ่งเป็นเกณฑ์ หรือหลายอย่างผสมผสานกันก็ได้

อย่างไรก็ดี ธุรกิจขนาดย่อมจะมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างไปจากธุรกิจขนาดใหญ่ ดังนี้

- (1) ยอดขายมีน้อย เมื่อเทียบกับกิจการใหญ่ ๆ แต่ก็พออยู่ได้
- (2) ใช้ฝีมือบริการลูกค้า เน้นการตอบสนองลูกค้าเฉพาะราย
- (3) มีการให้บริการเป็นส่วนตัว โดยอาศัยความสามารถและบุคลิกภาพของผู้ประกอบธุรกิจเป็นสำคัญ
- (4) มีความสะดวกสบาย โดยลูกค้าเลือกใช้บริการได้ง่าย
- (5) สามารถปรับตัวให้เข้ากับความต้องการของท้องถิ่นได้ง่าย
- (6) เจ้าของธุรกิจมีแรงจูงใจสูง และทำงานหนัก
- (7) มีความคล่องตัวในการบริหาร และปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้ง่าย
- (8) ต้นทุนดำเนินการต่ำกว่า เพราะใช้แรงงานในครอบครัวเป็นหลัก และใช้เครื่องมือเครื่องจักรแบบง่าย ๆ ไม่สลับซับซ้อน

1.2 ประโยชน์ของธุรกิจขนาดย่อม

ธุรกิจขนาดย่อมแม้จะมีขนาดเล็กแต่ก็มีจำนวนมาก และกระจายกระจายไปทั่วประเทศจึงมีบทบาทสำคัญต่อภาวะเศรษฐกิจของประเทศในด้านต่อไปนี้

1. การสร้างงานใหม่ ธุรกิจขนาดย่อมเป็นธุรกิจที่เกิดขึ้นได้ง่ายจึงมีส่วนสนับสนุนผู้ที่ต้องการเริ่มธุรกิจของตัวเอง โดยเฉพาะเมื่อเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ คนที่ต้องว่างงานมักจะหันมาเริ่มต้นธุรกิจขนาดย่อมได้ง่าย และธุรกิจขนาดย่อมเองในไม่ช้าก็อาจเติบโตเป็นธุรกิจขนาดกลางหรือธุรกิจขนาดใหญ่ต่อไปได้

2. การสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ นักประดิษฐ์คิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ มักเริ่มต้นการผลิตและการขายด้วยธุรกิจขนาดย่อมก่อนที่จะขยายกิจการออกไปเมื่อผลิตภัณฑ์นั้นได้รับการยอมรับ ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ที่ผลิตโดยธุรกิจขนาดย่อม ได้แก่ ยาแก้โรคเบาหวาน ยาเพนนิซิลิน หลอดสุญญากาศ การอัดรูป เครื่องบินเจ็ต เฮลิคอปเตอร์ ฟิล์มถ่ายรูปสี ปากกาลูกลื่น เป็นต้น

3. การเพิ่มการแข่งขัน การที่มีธุรกิจขนาดย่อมเข้ามาในตลาด ทำให้ผู้บริโภคมีทางเลือกมากขึ้น ธุรกิจขนาดย่อมจึงมีส่วนเพิ่มระดับการแข่งขันในทางเศรษฐกิจ

4. การสนับสนุนธุรกิจขนาดใหญ่ในการผลิตสินค้าและบริการ โดยธุรกิจขนาดย่อมจะมีส่วนช่วยเหลือและสนับสนุนธุรกิจขนาดใหญ่ในด้านต่าง ๆ เช่น ช่วยในการจัดจำหน่ายสินค้าคำสั่ง หรือคำสั่งปลีก เป็นผู้ผลิตปัจจัยการผลิตส่งให้ธุรกิจขนาดใหญ่ หรือทำหน้าที่ให้บริการเสริมให้แก่ธุรกิจขนาดใหญ่ เช่น การซ่อมแซม การทำความสะอาด เป็นต้น

5. การเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าและบริการ โดยเฉพาะในกิจการที่ต้องการความประณีต และใช้ฝีมือ ธุรกิจขนาดย่อมจะทำได้ดีกว่า และถือเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาความสามารถในการประกอบการด้วย

6. **การกระจายการพัฒนาประเทศ** ธุรกิจขนาดย่อมมักจะมีการจัดตั้ง กระจัดกระจายกันไปตามชุมชนต่าง ๆ จึงมีบทบาทในการส่งเสริมการกระจาย ความเจริญเติบโตของท้องถิ่น ทั้งยังนำไปสู่การผลิตสินค้าพื้นบ้าน หรือสินค้า ประเภทหัตถกรรมของชุมชนได้ด้วย

7. **เพิ่มการระดมทุน** ธุรกิจขนาดย่อมเป็นการรวบรวมเงินทุนทั้ง ที่เป็นของผู้ประกอบการและญาติมิตรมาก่อนให้เกิดประโยชน์ในทางธุรกิจ จึงเป็น จุดเริ่มในการระดมทุน และเพิ่มความสามารถในการผลิตของประเทศด้วย

จากประโยชน์ของธุรกิจขนาดย่อมดังกล่าวนี้เอง ประเทศต่าง ๆ รวมทั้ง ประเทศไทย จึงมีการจัดตั้งธุรกิจขนาดย่อมขึ้นเป็นจำนวนมาก โดยอาจแบ่ง ธุรกิจขนาดย่อมออกได้เป็น 5 ประเภท คือ

- ธุรกิจการผลิต
- ธุรกิจเหมืองแร่
- ธุรกิจค้าส่ง
- ธุรกิจค้าปลีก
- ธุรกิจบริการ

1.3 ข้อได้เปรียบและข้อเสียเปรียบของ การประกอบธุรกิจขนาดย่อม

การเติบโตของธุรกิจขนาดย่อมในระยะที่ผ่านมา เป็นเพราะธุรกิจขนาด ย่อมมีข้อได้เปรียบในการดำเนินการในด้านต่อไปนี้

1. จัดตั้งได้ง่ายเพราะใช้เงินทุนน้อย และมีความคล่องตัวในการ ตัดสินใจ ทั้งมีความยืดหยุ่นในการทำงาน
2. มีความเป็นอิสระ เพราะเจ้าของเป็นผู้บริหารงานเอง การบริหาร ไม่สลับซับซ้อนเมื่อตัดสินใจผิดก็ไม่เสียหายมากนัก จึงมีความเสี่ยงน้อยกว่า กิจการขนาดใหญ่